U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Petra Průchy, JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **N. Z.**, zastoupeného Mgr. Ing. Jiřím Horou, advokátem se sídlem nám. 28. října 3, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 2. 2007, č. j. OAM-1-89/VL-10-08-2007, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 13. 12. 2007, č. j. 60 Az 13/2007 – 35

takto:

I. V řízení **se pokračuje.**

II. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Odměna advokáta Mgr. Ing. Jiřího Hory **se určuje** částkou 4800 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce brojí včasně podanou kasační stížností proti v záhlaví uvedenému rozsudku Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta jeho žaloba směřující proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 6. 2. 2007, č. j. OAM-1-89/VL-10-08-2007 a bylo rozhodnuto o náhradě nákladů řízení. Rozhodnutím žalovaného správního orgánu byla zamítnuta žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, v platném znění (dále jen „zákon o azylu“).

Krajský soud se ztotožnil se závěrem žalovaného, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany. Žalobce ve správním řízení neuvedl žádné skutečnosti, ze kterých by bylo možno dovodit, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu.

Žalobce opustil zemi původu zejména proto, že chtěl uniknout problémům se soukromými osobami. Při podnikání měl problémy se svým společníkem, který byl zadržen, vyšetřován a později odsouzen. Společník žalobce obviňoval, že byl zadržen kvůli zboží žalobce a žádal peníze. Žalobce o tom učinil oznámení na policii a krajský soud poznamenal, že nelze souhlasit se sdělením žalobce, že policie nic nečinila, jestliže žalobcův společník byl odsouzen. Po zadržení společníka vyhrožovali žalobci kamarádi zadrženého a požadovali po něm peníze, v této věci se již žalobce na policii neobrátil a vycestoval do České republiky, kde pobýval od února 2006 nelegálně, pracoval zde a žádost o udělení mezinárodní ochrany podal z důvodu legalizace pobytu. Krajský soud uvedl, že žalobce nevyčerpal prostředky ochrany v zemi svého původu a nelze tak prokázat, že státní moc v Mongolsku toleruje nezákonné jednání soukromých osob. Žalobce taktéž neuvedl žádné skutečnosti svědčící o tom, že mu hrozí nebezpečí vážné újmy z důvodů uvedených v § 14a zákona o azylu. Žalobce se v případě návratu obává jen přátel uvězněného společníka a je na něm, aby se obrátil na kompetentní státní orgány a žádal o ochranu. Krajský soud dále podotkl, že napadené rozhodnutí má náležitosti rozhodnutí stanovené v § 68 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále „správní řád“), protože žalovaný si opatřil potřebné podklady pro rozhodnutí, v dostatečném rozsahu zjistil skutečný stav věci, v odůvodnění podrobně uvedl, ze kterých skutečností vycházel a jakými úvahami se řídil při jejich hodnocení a výkladu právních předpisů, podle kterých rozhodoval. Napadené rozhodnutí bylo vydáno oprávněnou osobou. Ve správním spise je uložen originál napadeného rozhodnutí s razítkem, uvedením jména, příjmení, funkce a podpisem ředitele odboru.

Stran výroku o nákladech řízení krajský soud v odůvodnění mimo jiné uvedl, že zástupci žalobce nebyla přiznána odměna za přípravu a převzetí zastoupení, protože odměna za tento úkon právní služby ustanovenému zástupci podle § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 577/2006 Sb. náleží pouze tehdy, pokud se uskuteční první porada s klientem a takovou poradu ustanovený advokát nedoložil, naopak v podání ze dne 1. 11. 2007 výslovně uvedl, že se mu nepodařilo spojit se žalobcem, a proto z opatrnosti žádá o nařízení jednání. Celkově byla tedy ustanovenému zástupci Mg. Ing. Jiřímu Horovi určena odměna za zastupování 11 524 Kč.

Krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl podle ust. § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále „s. ř. s.“).

Stěžovatel napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů obsažených v ust. § 103 odst. 1 písm. a), b), d) s. ř. s.

Stěžovatel uvedl, že žalovaný a krajský soud se nezabýval otázkou udělení azylu z humanitárních důvodů. Posouzení udělení doplňkové je nedostatečné a způsobuje nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu.

Stěžovatel upozornil na to, že hledal ochranu u státního orgánu, nicméně neúspěšně, poněvadž útokům na jeho osobu nezabránil, ba naopak zůstal nečinný. Tuto skutečnost žalovaný ani krajský soud neprověřoval. Krajský soud odmítl zjišťovat, jakým způsobem se policie vypořádala s oznámením žalobce na osoby, které mu vyhrožovaly. Žalovaný i krajský soud porušil zásadu materiální pravdy, neboť se spokojil s obecnou

zprávou o situaci při dodržování lidských práv ve vztahu ke konkrétní osobě stěžovatele. Pokud krajský soud uvedl, že společník stěžovatele byl za svou činnost odsouzen, stěžovatel namítá, že se tak stalo za krádeže, nikoli proto, že by se nějakým způsobem podílel na útocích na stěžovatele.

Stěžovatel dále žalovanému vytýkal, že nebyl upozorněn na skutečnost, že se může vyjádřit k podkladům pro rozhodnutí ani na možnost předložit další důkazy. Správní spis neobsahuje zprávu ČTK, ačkoli napadené rozhodnutí tuto zprávu odkazuje.

Podle stěžovatele navíc nemá napadené rozhodnutí zákonné náležitosti, neboť není podepsané oprávněnou osobou a je tudíž podle mínění stěžovatele nicotné. Takové rozhodnutí nemůže vyjadřovat vůli správního orgánu, a to i tehdy, jestliže je ve správním spise založeno rozhodnutí, které oprávněnou osobou podepsáno je.

Stěžovatel napadl rovněž výrok soudu o určení odměny za zastupování zástupci. Stěžovatel se domnívá, že ačkoliv první porada fakticky neproběhla, zástupce právní věc převzal, seznámil se s rozhodnými skutečnostmi, a proto měl soud zástupci přiznat odměnu alespoň ve výši jedné poloviny úkonu dle vyhlášky č. 577/2006 Sb., tj. částku 1050 Kč.

Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s rozhodnutím krajského soudu.

V průběhu projednávání dané věci vyvstala otázka, zda je námitka stěžovatele směřující proti výroku o náhradě nákladů řízení přípustná a zda se s ní příslušný senát Nejvyššího správního soudu musí věcně vypořádat, v případě, že kasační stížnost napadá i výrok krajského soudu ve věci samé (§ 104 odst. 2 s. ř. s.), a proto bylo řízení usnesením zdejšího soudu 3 Azs 67/2008 – 76 ze dne 6. 8. 2009 přerušeno. Poněvadž tato překážka, pro níž bylo řízení přerušeno, odpadla, je pokračováno v řízení ve věci samé.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ode dne 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kriteria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006 č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaným pod č. 933/2006 Sb. NSS. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je tedy nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodu uvedených v ust. § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti – v konkrétním případě

podstatný přesah svých vlastních zájmů a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Z hlediska výše uvedeného Nejvyšší správní soud konstatuje, že v daném případě kasační stížnost neobsahuje žádné tvrzení, z něhož by bylo možné dovodit, v čem stěžovatel spatřuje přijatelnost své kasační stížnosti ve smyslu ust. § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud pak z úřední povinnosti nenalezl žádnou zásadní právní otázku, k níž by byl nucen se vyjádřit v rámci sjednocování výkladu právních předpisů a rozhodovací činnosti krajských soudů.

Podmínky přezkoumatelnosti rozhodnutí krajského soudu stran jeho zdůvodnění Nejvyšší správní soud hodnotil ve vícero rozhodnutích, např. v rozsudku ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, publikovaném pod č. 589/2005 Sb. NSS (tam viz i odkazy na prejudikaturu), v rozsudku ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, publikovaném pod č. 133/2004 Sb.

Otázkou zjišťování skutkového stavu správním orgánem v případě zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle § 16 zákona o azylu se Nejvyšší správní soud již dostatečně zabýval v řadě svých rozhodnutích, viz rozsudek ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 – 59, publikovaný pod. č. 181/2004 Sb. NSS, nebo rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 27/2003 – 48, www.nssoud.cz. Nejvyšší správní soud opakovaně judikoval, že *Zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné [§ 16 zákona o azylu], znamená, že neprobíhá dokazování ke zjištění existence důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu.*, např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2004, sp. zn. 4 Azs 35/2003, www.nssoud.cz. Ve vztahu k námitce o nedostatečné relevanci a objektivitě zpráv o zemi původu ve vztahu k osobním poměrům stěžovatele lze opětovně poukázat na to, že žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná, neboť jím uvedené skutečnosti nebyly shledány relevantními z hlediska důvodu pro udělení mezinárodní ochrany formou azylu podle § 12 zákona o azylu.

S posouzením žádosti o udělení mezinárodní ochrany, v níž žadatel neuvádí žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v ustanovení § 12 nebo 14a zákona o azylu, se Nejvyšší správní soud již vypořádal ve své dosavadní judikatuře, např. v rozsudku ze dne 12. 4. 2007, č. j. 7 Azs 17/2007 - 59, dostupném na www.nssoud.cz; k otázce zjevně nedůvodné žádosti o azyl se obecně vyjádřil i v rozsudku ze dne 15. 8. 2008, č. j. 5 Azs 24/2008 - 48, dostupném na www.nssoud.cz. K tomu navíc lze dodat, že Nejvyšší správní soud se ve své dosavadní judikatuře též zabýval i nutností pokusit se efektivně využít všech reálně dostupných prostředků k dosažení ochrany svých práv u státních orgánů země původu žadatelů o mezinárodní ochranu, a to např. v rozsudku ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 - 41, nebo v rozsudku ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 - 51, oba rozsudky taktéž na www.nssoud.cz.

Možností udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu se Nejvyšší správní soud zabýval ve svých předchozích rozhodnutích, viz např. rozsudek ze dne 7. 8. 2007, č. j. 5 Azs 15/2007 - 79, dostupný na www.nssoud.cz, kde soud dospěl k závěru, že z jiných, než v citovaném ustanovení uvedených, důvodů nelze doplňkovou ochranu

udělit. Je nepochybné, že intenzita nebezpečí vážné újmy musí vykazovat určitou úroveň. To platí i o riziku, že k této vážné újmě dojde (obdobně viz rozsudky ze dne 14. 1. 2009, č. j. 9 Azs 69/2008 - 79, či ze dne 19. 3. 2008, č. j. 9 Azs 175/2007 - 49, oba dostupné z www.nssoud.cz).

Pokud jde o tvrzení, že se žalovaný nezabýval existencí humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu, k tomu Nejvyšší správní soud především uvádí, že žalovaný na případ stěžovatele použil tzv. zkráceného řízení, uplatněného na základě zjevně nedůvodného návrhu na zahájení řízení. Žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany shledal nedůvodnou, protože neuváděl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 a § 14a zákona o azylu. Uvedené posouzení ve svých důsledcích znamená, že neprobíhal proces dokazování o tom, zda byly splněny podmínky stanovené v § 12 zákona o azylu. Jestliže se správní orgán nezabýval meritorně posouzením toho, zda byla či nebyla naplněna skutková podstata ustanovení § 12 zákona o azylu, pak se nemusel zabývat ani splněním podmínek § 14 zákona o azylu. V posuzované věci napadené rozhodnutí správního orgánu také výrok rozhodnutí ohledně udělení azylu podle § 14 zákona o azylu neobsahuje. Ostatně i z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, např. z jeho rozsudku ze dne 10. 2. 2004, č. j. 4 Azs 35/2003 - 71, www.nssoud.cz, plyne, že *„Zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné [§ 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu], znamená, že neproběhlo dokazování ke zjištění existence důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Protože neexistence těchto důvodů je podmínkou rozhodování podle § 14 zákona o azylu (humanitární azyl), nemůže správní orgán tímtéž rozhodnutím vyslovit, že se azyl podle § 14 neuděluje“*. Jestliže tedy žalovaný zamítl žádost stěžovatele jako zjevně nedůvodnou podle § 16 zákona o azylu, nelze mu vytýkat, že neudělení azylu z humanitárního důvodu neodůvodnil, neboť se tímto zabývat vůbec nemusel. Proto Nejvyšší správní soud nemohl námitce stěžovatele, že se jeho případem nezabýval co do aplikace § 14 zákona o azylu, nikterak přisvědčit.

Pokud stěžovatel argumentuje absencí podpisu oprávněné osoby na rozhodnutí žalovaného, odkazuje se na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2004, č. j. 2 Azs 64/2003 - 54 (www.nssoud.cz), v němž Nejvyšší správní soud vyslovil závěr, že absence vlastnoručního podpisu oprávněné osoby na vyhotoveních správních rozhodnutí, je-li však zároveň podpisem opatřeno rozhodnutí založené ve správním spisu, je sice vadou rozhodnutí, ale vadou, která nezpůsobuje nicotnost rozhodnutí. Jde o nezákonnost, u níž je třeba k žalobní námitce zkoumat, zda měla vliv na zákonnost končeného rozhodnutí ve věci. Taková žalobní námitka však v případě stěžovatele vznesena nebyla, a činí-li se tak až v kasační stížnosti, Nejvyšší správní soud musí tuto námitku hodnotit jako opožděnou.

Tvrdí-li stěžovatel, že mu nebyla dána možnost se před rozhodnutím vyjádřit ke všem podkladům, nebyl poučen, aby neutrpěl v řízení újmu, je třeba uvést, že řízení ve věcech mezinárodní ochrany vykazuje oproti klasickému správnímu řízení některé odlišnosti. Zejména je zahajováno na návrh žadatele o mezinárodní ochranu, který je oprávněn a současně i povinen uvést veškeré skutečnosti již do návrhu na zahájení řízení, resp. do protokolu o pohovoru k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení mezinárodní ochrany, na základě kterých pak správní orgán rozhoduje o udělení či neudělení mezinárodní ochrany. Správní orgán přitom stěžovatele již při sepisování

protokolu poučí na podkladě jakých informací bude rozhodovat a poskytne mu možnost navrhnout jejich doplnění. Tak tomu bylo i v souzené věci, stěžovatel byl seznámen s tím, že správní orgán má pro posouzení jeho případu k dispozici dokumenty týkající se situace v Mongolsku (např. zprávy MZV USA a MZV ČR o dodržování lidských práv v Mongolsku). Pro posouzení situace byla použita pouze Informace MZV ČR, č. j. 111 882/2005 ze dne 11. 4. 2005, ostatní nebyly při rozhodování využity a byly v protokolu o pohovoru citovány nad rámec stěžovatelova případu. Tyto dokumenty však stěžovatel na výzvu nijak nedoplnil a nepožadoval změny, uvedl, že se s podklady pro rozhodnutí nechce seznámit (k obdobné otázce se vyjádřil Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 24. 7. 2007 č. j. 4 Azs 225/2006 – 49).

Stěžovatel napadl rovněž výrok o nákladech řízení a uvedl, že ačkoliv první porada fakticky neproběhla, ustanovený zástupce právní věc převzal, seznámil se s rozhodnými skutečnostmi, a proto měl soud zástupci přiznat odměnu alespoň ve výši jedné poloviny úkonu dle vyhlášky č. 577/2006 Sb. Podle krajského soudu odměna za tento úkon právní služby ustanovenému zástupci náleží pouze tehdy, pokud se uskuteční první porada s klientem a takovou poradu ustanovený advokát nedoložil, naopak v podání ze dne 1. 11. 2007 výslovně uvedl, že se mu nepodařilo spojit se žalobcem, a proto z opatrnosti žádá o nařízení jednání.

Zdejší soud dále zjistil, že zástupce stěžovatele nahlížel do soudního spisu, doplnil žalobu a spolu se žalobcem se zúčastnil jednání soudu dne 13. 12. 2007. Usnesení o ustanovení zástupce a o nařízení jednání si žalobce pravidelně přebíral v X, kde měl hlášený pobyt. K dotazu soudu při jednání potvrdil, že se stále zdržuje na adrese X, ze zařízení odešel až dne 21. 2. 2008.

Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že první porada s klientem je nedílnou součástí právního úkonu přípravy a převzetí věci, je-li advokát ustanoven soudem. K obdobné otázce se ostatně zdejší soud vyjádřil již ve svém rozsudku ze dne 25. 5. 2005, č. j. 3 Azs 446/2004 - 119.

Tato porada neproběhla a zástupce ji v podstatě odvozoval od provedení úkonu, kterým ji nahradil. Naznačeným způsobem by bylo možno usuzovat za stavu v řízení ve věcech mezinárodní ochrany nikterak neobvyklém, kdy je žadatel o udělení mezinárodní ochrany neznámého pobytu, a proto nelze uskutečnit první poradu s klientem ve smyslu § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 577/2006 Sb. V projednávané věci však o uvedený případ nešlo a nebylo důvodu první poradu se stěžovatelem neuskutečnit, přičemž požadovanou odměnu za další úkony (podání ve věci samé, účast na jednání) krajský soud zástupci přiznal.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tak poskytuje dostatečnou odpověď na námitky podávané v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a z tohoto důvodu ji odmítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

Žalobci byl pro řízení proti napadenému správnímu rozhodnutí ustanoven zástupcem advokát; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7, § 120 s. ř. s.). Výše odměny byla stanovena podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, a to za dva úkony právní služby spočívající v písemném podání soudu ve věci samé (sepsání kasační stížnosti ze dne 23. 1. 2008 a její doplnění ze dne 23. 9. 2008) a náhradě hotových výdajů, tedy ve výši 2 x 2100 Kč a 2 x 300 Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. d), § 13 odst. 3 advokátního tarifu]. Zástupci tedy celkem náleží 4800 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 17. června 2010

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu